

No.....
22 Nisan 1967

Aktis (Ankara)

1

Piyes gördüm

Oyun : "Göktaş" ("Der Meteor"); komedya, 2 bölüm.

Yazan : Friedrich Dürrenmatt.

Çeviren : Özdemir Nutku.

Tiyatro : Devlet Tiyatrosu (Büyük Tiyatro).

Sahneye koyan : Şahap Akalın.

Dekor - Kostüm : Refik Eren. Hâle Eren.

Oynayanlar : Ejder Akışık (N. Schwander), Gülseren Morgan (Auguste), Tekin Akmansoy (Schwitter), Muammer Esi (Muheim), Tülay Artuk (Olga), Erol Amaç (Jochen Schwitter), Baykal Saran (F. Georgen), Zafer Ergin (Prof. Schlatter), Nurten Girginçoç (Bn. Nomsen) v.s.

Konu : Dürrenmatt bu son -Devlet Tiyatrosunda oynanan üçüncü-oyununda, dram yapısı bakımından şaşırtıcı, -biçim olarak Ustinov'u hatırlatan- bir teknik kullanıyor. Kahramanı Schwitter, öldüğü sanılan -hattâ resmen ilân edilen-, Nobel ödülünü kazanmış ünlü bir yazar, canlaştığı genç ve kabiliyetsiz ressamın yatağını -ve güzel karısını- paylaşmak, bavullarının içinde getirdiği milyonları da sobada yakmak ve dünya ile alay etmek oluyor. Kaçtığı hastahaneden peşine düşen Rahibin, Doktorun, oğlunun, karısının, editörünün ve eski ev sahibi vurguncu Muheim'in sözleri ve davranışları uzun bir hayat tecrübesinden sonra vardığı karamsar dünya görüşünü yadırgatmıyor: bu düzen artık bozulmuş, insanları mutlu kılmaya yetmez olmuştur. Dinî inançların, bilimin, ahlâk kurallarının iflâs ettiği, paranın, şöhretin insanı makineleştirdiği bir toplumda "kazanılan" hiçbir şeyin gerçek değeri olmadığına inanmıştır. Finalde, Bn. Nomsen'le olan sahnesinde, çağımızı en çok tedirgin eden "boşluk" ve "hiçlik" duygusunu, en "yüksekte" olanlarla en "aşağıda" olanları bu duygu karşısında eşit hale getiren "çıkılmaz"ı duyurmuştu çalışır.

Beğendiğim : Yazarın, en parlak, en başarılı hayatların ve mesleklerin -hatta kendi mesleğinin- "kirli çamaşırlar"ını sahneye çıkarmadaki cesareti. Şahap Akalın, oyunun fikir yönünü aydınlıkta tutan, canlı ve dengeli sahne düzeni. Refik Erenin güzel -belki fazla güzel- dekoru. Başrolde Akmansoyun, Muheim'da Muammer Esinin, Olga'da Tülay Artukun, dişi Auguste'de Gülseren Morgannın, Eleştirmeci'de Baykal Saranın, Doktor'da Zafer Erginin ölçülü, ahenkli oyunları ile çizdikleri ifadeli tipler. Özdemir Nutkunun akıcı sahne dili.

Beğenemediğim : Yaşlı rolleri oynayan sanatçıların, yer yer, pek "yaşlandıramadıkları" sesleri ve bazı jestleri...

Sonuç : Komediyi unsurları ziyan edilmeden trajik özü "duyurulmuş", başarılı bir oyun.

Naciye FEVZİ

Büyük Tiyatroda, "Göktaş"
Ötüm yatağında aşk ve gerçek